

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI VAZIRLIGI**

GULISTON DAVLAT PEDAGOGIKA INSTITUTI

**“UZLUKSIZ TA'LIM TIZIMIDA MALAKALI
MUTAXASSISLARNI TAYYORLASHNING MUAMMO VA
YECHIMLARI: 5 E MODEL MOHIYATI, XORIJIY
TAJRIBALAR” MAVZUSIDA RESPUBLIKA ILMIY-AMALIY
ANJUMAN MATERIALLARI**

2026-YIL 22-23-MAY

**«GRAND KONDOR PRINT»
TOSHKENT – 2026**

UDK: 219.246:69.28:34

KBK: 122.215.148

T 097

DOI: <https://zenodo.org/records/20696033>

“Uzluksiz ta’lim tizimida malakali mutaxassislarni tayyorlashning muammo va yechimlari: 5E modeli mohiyati, xorijiy tajribalar” mavzusidagi xalqaro ilmiy-amaliy anjuman materiallari, (23-may 2026-yil). [To’plam]: – Toshkent: “GRAND KONDOR PRINT”, 2026 y., 1009 b.

Ushbu to’plamga 2026-yil 22-23-may kunlari Guliston davlat pedagogika instituti Pedagogika fakulteti “Boshlang’ich ta’lim metodikasi” hamda “Maktabgacha ta’lim” kafedralarida “Uzluksiz ta’lim tizimida malakali mutaxassislarni tayyorlashning muammo va yechimlari: 5E modeli mohiyati, xorijiy tajribalar” mavzusidagi respublika ilmiy-amaliy anjuman qatnashchilarining ma’ruza materiallari kiritilgan. Ilmiy-amaliy anjuman materiallari to’plamida respublika oliy ta’lim muassasalarining professor-o’qituvchilari, ilmiy tadqiqotchilar, magistrlar, doktorantlar, talabalarning ilmiy maqolalari o’rin olgan.

Taqrizchilar:

B.Abdullayeva – pedagogika fanlari doktori, professor

S.I.Qulmamatov – pedagogika fanlari nomzodi, dotsent

Mas’ul muharrir:

N.T.Misirova – pedagogika fanlari bo’yicha falsafa doktori(PhD), dotsent.

M.Dj.Toshmatova – pedagogika fanlari bo’yicha falsafa doktori(PhD), dotsent.

M.Berdiyeva – “Maktabgacha ta’lim” kafedrasi mudiri, p.f.f.d.(PhD), dotsent v.b.

D.A.Utanbayeva – pedagogika fanlari bo’yicha falsafa doktori(PhD), dosent v.b.

Tashkilotchilar:

D.M.Elmuratova – “Boshlang’ich ta’lim metodikasi” kafedrasi mudiri, pedagogika fanlari bo’yicha falsafa doktori(PhD), professor v.b.

A.A.Bolibekov – “Maktabgacha ta’lim” kafedrasi dotsenti, pedagogika fanlari nomzodi.

Tahrir hay’ati:

A.Nizamov, X.Umarov, M.Toshmatova, M.Eshonqulova, M.Bayzakova, G.Umarova, D.Nosirova, G.Yusufaliyeva, K.Eshonqulova, D.Kurbanova, J.Ro’zimatov, G.Niyozova, N.Sulaymanova, G.Shoymatova, B.Xolyigitova, J.Sheranova, G.Xolmatova, Sh.Jabbarova, U.Bakirova.

Mas’ullar:

N.Abduraxmonova – pedagogika fanlari bo’yicha falsafa doktori(PhD), katta oq’ituvchi

M.Raimqulova – “Maktabgacha ta’lim” kafedrasi o’qituvchisi

To’plamda nashr etilgan maqola va tezislardagi ma’lumotlarning haqqoniyligiga mualliflar mas’uldirlar.

KIRISH

Jahon ta'lim tizimidagi islohotlar va zamonaviy talablarning oshishi, ta'lim jarayoniga innovatsion yondashuv va texnologiyalarni joriy etishni taqozo etmoqda. Ta'lim jarayoniga tatbiq etilayotgan innovatiya usullari samarasi bo'lajak o'qituvchilarning kasbiy-pedagogik ijodkorligi xarakteri va uning rivojlanganligi darajasiga bevosita bog'liq.

Mamlakatimizda ta'lim tizimini isloh qilish, yuqori malakali mutaxassislarni tayyorlash borasida innovatsion pedagogik texnologiyalarni qo'llash borasida keng ko'lamli tadbirlar amalga oshirilmoqda. Uzluksiz ta'lim tizimining barcha bosqichlarida ta'lim samaradorligini oshirish, yukak pedagogik mahoratga ega kadrlar tayyorlash orqali sifatli ta'lim berish imkoniyatlarini kengaytirish bugungi kunning ustuvor vazifalaridan biridir. Bu borada ta'lim sohasida faoliyat yurituvchi pedagoglarning amaliyotdagi ko'nikmalarini mustahkamlash va ilmiy izlanuvchanlikni rivojlantirishga qaratilgan texnologiyalarni takomillashtirish hamda innovatsion faoliyatning turli darajalarini talab darajasida egallashlari uchun xorijiy tajribalarga asoslangan ta'lim muhitini, pedagogik sharoitlar va didaktik imkoniyatlarni ta'minlash o'ziga xos ahamiyat kasb etadi.

Kadrlar salohiyati jamiyatning iqtisodiy, siyosiy va ma'naviy barqarorligini ta'minlovchi asosiy omillardan biridir. Malakali, bilimli va yuksak ma'naviyatli kadrlar jamiyatda innovatsion rivojlanishni ta'minlaydi, ijtimoiy muammolarni hal etishda muhim rol o'ynaydi hamda davlat boshqaruvi tizimining samaradorligini oshiradi. Shu bilan birga, kadrlar salohiyatining yetarli darajada rivojlanmaganligi ijtimoiy tengsizlik, ishsizlik, boshqaruvdagi samarasizlik kabi muammolarni keltirib chiqarishi mumkin. Bu esa jamiyat barqarorligiga salbiy ta'sir ko'rsatadi.

Jamiyat barqarorligini ta'minlashda kadrlar salohiyatini yuksaltirish masalasi faqat iqtisodiy yoki tashkiliy muammo bo'lib qolmay, balki chuqur ijtimoiy-falsafiy mazmun kasb etadi. Chunki bu jarayon insonning bilim, tafakkur, qadriyatlar va ma'naviy dunyosining rivojlanishi bilan chambarchas bog'liqdir. Kadrlar tayyorlash tizimida zamonaviy yondashuvlarni joriy etish, ta'lim sifati va samaradorligini oshirish, yosh avlodni har tomonlama barkamol etib tarbiyalash muhim vazifalardan hisoblanadi.

Shuningdek, kadrlar salohiyatini yuksaltirish jarayonida innovatsion texnologiyalarni keng joriy etish, ilm-fan va ishlab chiqarish integratsiyasini kuchaytirish, uzluksiz ta'lim tizimini rivojlantirish muhim o'rin tutadi. Bu esa nafaqat iqtisodiy samaradorlikni oshiradi, balki jamiyatda ijtimoiy adolat, barqarorlik va farovonlikni ta'minlashga xizmat qiladi.

Guliston davlat pedagogika institutida o'tkazilayotgan "Uzluksiz ta'lim tizimida malakali mutaxassislarni tayyorlashning muammo va yechimlari: 5E modeli mohiyati, xorijiy tajribalar" mavzusidagi respublika ilmiy-amaliy anjuman mazkur yo'nalishda olib borilayotgan ilmiy izlanishlarni muhokama qilish, mavjud muammolarni aniqlash va ularning yechimlarini ishlab chiqish uchun muhim ilmiy maydon hisoblanadi. Ushbu anjuman doirasida kadrlar salohiyatini oshirishning nazariy va amaliy jihatlarini, inson kapitalini rivojlantirishning ustuvor yo'nalishlari, ta'lim tizimini

takomillashtirish, zamonaviy boshqaruv mexanizmlarini joriy etish kabi masalalar keng qamrovda tahlil etiladi.

Mazkur anjuman materiallari uzluksiz ta'lim tizimida malakali kadrlar tayyorlashning dolzarb muammolarini chuqur o'rganish, amaliy tavsiyalar ishlab chiqishda muhim manba bo'lib xizmat qiladi. Shu jihatdan, mazkur ilmiy-amaliy anjuman mamlakatimizda malakali kadrlar tayyorlash, zamonaviy yondashuvlar va xorijiy tajribalar asosida ularning kasbiy kompetentligini rivojlantirish yo'lida muhim ahamiyat kasb etadi.

Guliston davlat pedagogika instituti
rektori J.X.KARSHIBAYEV

XALQARO TAJRIBALARDA O'QUVCHILARNI TADQIQOTGA YO'NALTIRISH METODLARI

Elmuratova Dilrabo Muxammatovna

**Guliston davlat pedagogika instituti Boshlang'ich ta'lim kafedra mudiri,
professor v.b.**

Bayturayeva Manzura Ismatulla qizi

Guliston davlat pedagogika instituti boshlang'ich ta'lim magistranti.

E-mail: bayturayevamanzura560@gmail.com

Annotatsiya: Mazkur tezisdagi boshlang'ich ta'limda tabiiy fanlarni o'qitish jarayonida o'quvchilarni tadqiqot faoliyatiga yo'naltirishning xalqaro tajribalari tahlil qilinadi. Shuningdek, rivojlangan davlatlar ta'lim tizimida qo'llanilayotgan innovatsion metodlar, ularning mazmun-mohiyati hamda boshlang'ich sinf o'quvchilarining ilmiy-tadqiqot kompetensiyasini shakllantirishdagi ahamiyati yoritiladi.

Kalit so'zlar: tadqiqot faoliyati, boshlang'ich ta'lim, tabiiy fanlar, xalqaro tajriba, innovatsion metodlar, STEM, loyiha metodi, inquiry-based learning.

Annotation: This thesis analyzes international experiences in guiding primary school students toward research activities in the process of teaching natural sciences in primary education. It also highlights innovative pedagogical methods used in the educational systems of developed countries, their essence, and their importance in developing scientific research competencies among primary school students. The study examines the effectiveness of Inquiry-Based Learning, STEM, and Project-Based Learning technologies, as well as the possibilities of adapting them to the education system of Uzbekistan.

Keywords: research activity, primary education, natural sciences, international experience, innovative methods, STEM, project-based learning, inquiry-based learning, scientific thinking, creative thinking.

Аннотация: В данной тезисной работе проанализирован международный опыт организации исследовательской деятельности учащихся начального образования в процессе преподавания естественных наук. Также раскрыты инновационные педагогические методы, применяемые в образовательных системах развитых стран, их сущность и значение в формировании исследовательских компетенций у учащихся начальных классов. В исследовании рассматривается эффективность технологий Inquiry-Based Learning, STEM и проектного обучения, а также вопросы их адаптации к системе образования Узбекистана.

Ключевые слова: исследовательская деятельность, начальное образование, естественные науки, международный опыт, инновационные методы, STEM, проектное обучение, inquiry-based learning, научное мышление, креативное мышление.

Bugungi globallashuv va tez sur'atlar bilan rivojlanayotgan axborot jamiyatida ta'lim

tizimining asosiy vazifalaridan biri o'quvchilarda mustaqil fikrlash, muammolarni tahlil qilish, ilmiy izlanish olib borish va innovatsion yondashuvlarni shakllantirish kompetensiyalarini rivojlantirishdan iboratdir. XXI asr ta'limi endi nafaqat bilim berish, balki o'quvchilarni hayotiy muammolarni mustaqil hal qilishga, tanqidiy fikrlashga va ijodiy yechimlar topishga qodir shaxs sifatida tarbiyalashni talab etmoqda.

Ayniqsa, boshlang'ich ta'lim bosqichi tabiiy fanlarni o'qitishda o'quvchilarni tadqiqot faoliyatiga yo'naltirish o'ta muhim ahamiyatga ega. Chunki aynan 6–10 yosh davrida bolalarda atrof-muhitga qiziqish, kuzatish, savol berish va tajriba o'tkazishga bo'lgan tabiiy moyillik eng yuqori darajada bo'ladi. Bu davrda shakllangan ijobiy tajriba va ko'nikmalar keyingi o'quv bosqichlarida ilmiy tafakkurning mustahkam asosini yaratadi.

Xalqaro tajriba shuni ko'rsatadiki, rivojlangan davlatlarda (AQSh, Finlyandiya, Singapur, Janubiy Koreya va boshqalar) o'quvchilarni kichik yoshdan tadqiqotga jalb qilish ularning kreativ fikrlashi, muloqot madaniyati, hamkorlik ko'nikmalari va murakkab muammolarni hal qilish qobiliyatini sezilarli darajada oshiradi. Shu bois xalqaro ta'lim standartlarida Inquiry-Based Learning (tadqiqotga asoslangan o'qitish), STEM (fan, texnologiya, muhandislik va matematika) va Project-Based Learning (loyiha asosida o'qitish) kabi zamonaviy pedagogik yondashuvlar keng qo'llanilmoqda. Ushbu metodlar o'quvchini passiv bilim oluvchidan faol bilim yaratuvchiga aylantiradi.

O'zbekiston Respublikasida ta'lim tizimini isloh qilish bo'yicha qabul qilingan strategik hujjatlar (xususan, "O'zbekiston-2030" strategiyasi va Ta'lim to'g'risidagi qonun) ham o'quvchilarda tanqidiy fikrlash, ijodkorlik va tadqiqot ko'nikmalarini shakllantirishni ustuvor yo'nalish sifatida belgilagan. Biroq amaliyotda boshlang'ich sinflarda tabiiy fanlarni o'qitishda tadqiqotga asoslangan faoliyatlar yetarli darajada qo'llanilmayotgani, o'qituvchilarning metodik tayyorgarligi va material-texnik bazaning cheklanganligi kabi muammolar mavjud.

Ushbu tadqiqotning dolzarbligi shundaki, boshlang'ich ta'lim bosqichida tabiiy fanlarni o'qitishda tadqiqotga yo'naltirilgan zamonaviy metodlarni joriy etish o'quvchilarning ilmiy tafakkurini rivojlantirish, fanlarga qiziqishini oshirish va kelajakdagi raqobatbardosh mutaxassislar tayyorlashda muhim omil hisoblanadi.

Tadqiqotning maqsadi: Boshlang'ich sinflarda tabiiy fanlarni o'qitish jarayonida tadqiqotga asoslangan o'qitish texnologiyalarini qo'llashning samaradorligini o'rganish va ularni amaliyotga tadbiq etish yo'llarini ishlab chiqishdan iborat.

Ushbu tadqiqot natijalari boshlang'ich ta'limda tabiiy fanlarni o'qitish sifatini oshirish, o'quv dasturlarini takomillashtirish va o'qituvchilar uchun metodik qo'llanmalar yaratishda amaliy ahamiyatga ega bo'ladi.

Asosiy qism O'quvchilarni tadqiqotga yo'naltirishning mazmuni

Tadqiqotga yo'naltirish (Inquiry-Based Learning) — bu o'quvchilarning mustaqil izlanish olib borishi, muammoli savollar qo'yishi, taxminlar ilgari surishi, kuzatish va tajriba o'tkazishi, natijalarni tahlil qilishi hamda asosli xulosalar chiqarishiga asoslangan zamonaviy pedagogik jarayondir. Bu yondashuv o'quvchini bilimning passiv iste'molchisi holatidan chiqarib, faol bilim yaratuvchisi sifatida ko'rib chiqadi.

Boshlang'ich sinf o'quvchilarida tadqiqotga yo'naltirilgan faoliyatni shakllantirish tabiiy fanlarni o'qitishda ayniqsa samarali hisoblanadi. Chunki bu yoshdagi bolalar tabiatga nisbatan kuchli qiziqish, hayratlanish va "nima uchun?" degan savollarni berishga moyil bo'ladi. Ushbu tabiiy xususiyatlardan foydalanib, o'qituvchi o'quvchilarda ilmiy tafakkur rudalarini o'z vaqtida rivojlantirishi mumkin.

Tadqiqotga yo'naltirishning asosiy tarkibiy qismlari

Tadqiqot faoliyati quyidagi bosqichlardan iborat bo'lib, ular siklik tarzda takrorlanishi mumkin:

1. Muammoni aniqlash va savol qo'yish – o'quvchilar atrof-muhitdagi hodisalarni kuzatib, o'zlarini qiziqtirgan savollarni shakllantiradilar (masalan: "Nima uchun barglar kuzda sarg'ayadi?", "Suv nimaga muzlaydi?").

2. Taxmin ilgari surish – o'quvchilar o'zlarining oldingi tajribalari va bilimlariga asoslanib, taxminiy javoblar beradilar.

3. Ma'lumot yig'ish va tajriba o'tkazish – kuzatish, oddiy tajribalar, o'lchovlar, modellar yaratish orqali taxminlarni sinab ko'rish.

4. Natijalarni tahlil qilish – olingan ma'lumotlarni solishtirish, sabab-natija bog'lanishlarini topish.

5. Xulosa chiqarish va taqdim etish – o'z natijalarini og'zaki, yozma yoki loyiha shaklida boshqalarga yetkazish.

Tadqiqot faoliyatida o'qituvchining roli tubdan o'zgaradi. An'anaviy o'qitishda o'qituvchi asosan tayyor bilim beruvchi va nazoratchi bo'lsa, tadqiqotga yo'naltirilgan o'qitishda u yo'naltiruvchi, maslahatchi, motivator va resurs ta'minlovchisi sifatida ishtirok etadi. O'qituvchi o'quvchilarga to'g'ri savol berishni o'rgatadi, xavfsiz tajriba o'tkazish sharoitini yaratadi, kerakli materiallarni taqdim etadi va fikrlash jarayonini rag'batlantiradi.

O'quvchilar esa faol izlanuvchi rolini bajaradi. Ular o'z qiziqishlari asosida harakat qilganligi uchun dars jarayoni interfaol, qiziqarli va samarali tus oladi. Natijada o'quvchilarning o'quv motivatsiyasi oshadi, mustaqil fikrlash va muammolarni hal qilish ko'nikmalari rivojlanadi.

AQSh, Kanada va Finlandiya tajribasi AQShda Inquiry-based learning uzoq yillardan buyon ta'limning asosiy tamoyillaridan biri sifatida qo'llanilmoqda. National Science Education Standards (Milliy fan ta'lim standartlari) da IBL markaziy o'rin tutadi. Boshlang'ich sinflarda tabiiy fan darslarida o'quvchilar haqiqiy ilmiy jarayonga taqlid qilishadi. Masalan, "Nima uchun o'simliklar yorug'likka intiladi?" degan savol atrofida o'quvchilar turli sharoitlarda o'simliklarni o'stirib, kuzatish olib boradilar, o'lchovlar qiladilar, natijalarni jadval va grafiklarda aks ettiradilar hamda xulosalar chiqaradilar. Bu usul Next Generation Science Standards (NGSS) da ham asosiy o'rin egallaydi.

Kanadada (ayniqsa, Alberta va Ontario provinsiyalarida) Inquiry-based learning milliy ta'lim siyosatining muhim qismiga aylangan. Bu yerda "Guided Inquiry" (yo'naltirilgan izlanish) va "Open Inquiry" (ochiq izlanish) turlari keng qo'llaniladi. Boshlang'ich sinf o'quvchilari tabiatshunoslik loyihalari doirasida mahalliy ekologik

muammolarni (masalan, suv ifloslanishi yoki changlatuvchilar kamayishi) o'rganadilar. O'quvchilar o'zlari savol qo'yib, tadqiqot rejasini tuzadilar va natijalarni sinf oldida taqdim etadilar.

Finlandiyada esa Inquiry-based learning ta'limning eng muvaffaqiyatli modellaridan biri hisoblanadi. Finlyandiya ta'lim tizimi dunyoda yetakchi o'rinni egallashining asosiy sabablaridan biri — o'quvchilarga ko'proq mustaqillik berish va chuqur izlanishga yo'naltirishdir. Boshlang'ich sinflarda "Phenomenon-based Learning" (hodisaga asoslangan ta'lim) IBL bilan chambarchas bog'liq. Masalan, "Qishda qor nima uchun oq rangda bo'ladi?" yoki "O'simliklar qanday oziqlanadi?" kabi savollar atrofida butun sinf birgalikda izlanish olib boradi. Darslar ko'pincha loyiha shaklida o'tadi va bir necha fanlarni integratsiya qiladi (STEM yondashuvi).

Xalqaro tajribalar shuni ko'rsatadiki, Inquiry-based learning ayniqsa boshlang'ich ta'lim bosqichida samarali natija beradi, chunki bu davrda bolalarning tabiiy izlanish instinkti eng kuchli bo'ladi.

O'zbekiston ta'lim tizimida ham mazkur xalqaro tajribalarni hisobga olgan holda tadqiqotga asoslangan ta'limni bosqichma-bosqich joriy etish dolzarb vazifa hisoblanadi. Keyingi bo'limlarda ushbu metodni mahalliy sharoitga moslashtirish va amaliy qo'llash masalalari ko'rib chiqiladi.

Singapur, Janubiy Koreya va Yaponiya maktablarida STEM (Science, Technology, Engineering, Mathematics) yondashuvi orqali o'quvchilar amaliy tadqiqotlarga jalb etiladi. STEM metodining asosiy afzalligi nazariy bilimni amaliyot bilan bog'lashidadir. Boshlang'ich sinflarda oddiy konstruktorlar yordamida modellar yaratish, suv va havo bilan bog'liq tajribalar o'tkazish, ekologik muammolar yuzasidan kichik loyihalar ishlab chiqish o'quvchilarning tadqiqotchilik qobiliyatini rivojlantiradi. Tadqiqot faoliyatining asosiy afzalliklari Mustaqil fikrlash rivojlanadi O'quvchilar tayyor javoblarni qabul qilish o'rniga o'zlari savol qo'yish, ma'lumot izlash va xulosalar chiqarishni o'rganadilar. Bu esa ularning intellektual mustaqilligini oshiradi va keyingi ta'lim bosqichlarida o'z-o'zini o'qitish ko'nikmasini shakllantiradi. O'quvchilarning fanga qiziqishi ortadi An'anaviy darslarda bolalar ko'pincha passiv tinglovchi bo'lib qoladi. Tadqiqot faoliyati esa ularni faol ishtirokchiga aylantirib, tabiat hodisalarini o'zlari kashf etish imkonini beradi. Natijada fanlarga bo'lgan ichki motivatsiya kuchayadi va "fan qiyin" degan stereotip yo'qoladi. Muammoli vaziyatlarni hal qilish ko'nikmasi shakllanadi Tadqiqot jarayonida o'quvchilar real muammolar bilan yuzlashadilar, turli variantlarni sinab ko'radilar va eng yaxshi yechimni topishga harakat qiladilar. Bu ko'nikma nafaqat o'quv jarayonida, balki kelajakdagi hayotiy muammolarni hal qilishda ham muhim ahamiyatga ega. Ijodiy va tanqidiy tafakkur rivojlanadi Bolalar bir xil ma'lumotni turli nuqtai nazardan ko'rib chiqishni, taxminlarni tanqidiy baholashni va yangi g'oyalarni yaratishni o'rganadilar. Ijodiy fikrlash esa oddiy tajribalar va loyihalar orqali namoyon bo'ladi. Kommunikativ kompetensiyalar mustahkamlanadi Tadqiqot natijalarini sinfda muhokama qilish, guruhlarda ishlash, hisobot tayyorlash va taqdimot qilish o'quvchilarning so'zlashish, tinglash va fikr almashish ko'nikmalarini rivojlantiradi. Bu

esa zamonaviy jamiyatda muvaffaqiyatli bo'lishning muhim shartlaridan biridir. Bundan tashqari, tadqiqot faoliyati o'quvchilarni kelajakdagi ilmiy va innovatsion faoliyatga psixologik va metodik jihatdan tayyorlaydi. Kichik yoshdan boshlab ilmiy izlanish usullarini o'rganish o'quvchilarda ilmiy dunyoqarashni shakllantiradi, eksperiment o'tkazish madaniyatini oshiradi va ilmiy kasblarga (muhandis, tadqiqotchi, shifokor, ekolog va boshqalar) qiziqishni uyg'otadi.

Tadqiqot faoliyatining uzoq muddatli ta'siri. Xalqaro tadqiqotlar (PISA, TIMSS natijalari) shuni ko'rsatadiki, tadqiqotga asoslangan ta'limdan foydalangan mamlakatlarda o'quvchilarning nafaqat fan ko'rsatkichlari, balki 21-asr ko'nikmalari (tanqidiy fikrlash, hamkorlik, kreativlik va muammolarni hal qilish) ham sezilarli darajada yuqori bo'ladi.

O'zbekiston sharoitida boshlang'ich ta'limda tadqiqot faoliyatini kengaytirish o'quvchilarni raqobatbardosh, kreativ va mustaqil fikrlovchi shaxs sifatida tarbiyalashda muhim strategik ahamiyatga ega. Bu yondashuv zamonaviy ta'limning asosiy talablaridan biri bo'lgan "bilim berishdan bilim yaratishga" o'tishni amalda ta'minlaydi.

Xulosa. Xalqaro tajribalar tahlili shuni ko'rsatadiki, boshlang'ich ta'limda o'quvchilarni tadqiqot faoliyatiga yo'naltirish zamonaviy ta'limning muhim yo'nalishlaridan biridir. Inquiry-based learning, STEM va loyiha asosida o'qitish metodlari o'quvchilarning ilmiy tafakkuri hamda amaliy ko'nikmalarini rivojlantirishda samarali natija beradi.

Boshlang'ich ta'limda tabiiy fanlarni o'qitishda mazkur metodlardan foydalanish o'quvchilarning bilim olishga bo'lgan qiziqishini oshiradi, ularni mustaqil fikrlashga undaydi va ilmiy-tadqiqot kompetensiyasini shakllantiradi. Shu sababli xalqaro tajribalarni milliy ta'lim tizimiga moslashtirish va amaliyotga joriy etish dolzarb vazifalardan biri hisoblanadi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Tolipov O', Usmonboyeva M. Pedagogik texnologiyalar. – Toshkent: Fan, 2017.
2. Azizxo'jayeva N. Pedagogik texnologiya va pedagogik mahorat. – Toshkent, 2018.
3. Dewey J. Experience and Education. – New York, 2015.
4. Bybee R. STEM Education in the United States. – Science Journal, 2019.
5. OECD Education Reports. Innovative Learning Environments. – Paris, 2021

	VA PEDAGOGIK-PSIXOLOGIK DETERMINANLARI	
49	<i>Axmadjonova Sevinch Farxodjon qizi.</i> O'QUVCHILARNI MUSTAQIL FIKRLASHGA O'RGATISHDA PISA BAHOLASH TIZIMINING AHAMIYATI	830
50	Yarmatov Shermo'min Rahmatovich. JISMONIY TARBIYA FANINI O'QITISHDA AKADEMIK LITSEY O'QUVCHILARINING IJODIY FAOLLIGINI RIVOJLANTIRISH OMILLARI	832
51	Bo'riyev Mirjalol Zafar o'g'li. MUSTAQILLIK YILLARIDA O'ZBEKISTONDA TURIZMNING RIVOJLANISH MAZMUNI	836
52	<i>Maxmudova Dilfuza Ongarovna.</i> ONA TILI TA'LIMIDA AKADEMIK LITSEY O'QUVCHILARINING KOGNITIV-AKMEOLOGIK KO'NIKMALARINI RIVOJLANTIRISH MAZMUNI	838
53	Xolyigitova Bahoroy Kimsanboyevna. BO'LAJAK BOSHLANG'ICH SINFI O'QITUVCHILARIDA KITOBXONLIK KO'NIKMALARINI INNOVATSION YONDASHUVLAR ASOSIDA SHAKLLANTIRISHNING AMALIY AHAMIYATI	842
54	<i>Mamorasulova Muyassar.</i> BOSHLANG'ICH SINFI O'QISH SAVODXONLIGI DARSLARIDA O'QUVCHILAR DIQQATINI OSHIRISH USULLARI, ONGLI O'QISHGA O'RGATISH.	844
55	Shohruh Shodiboyev, Muhammadova Bibi Maryam Abdug'afforovna. O'ZBEKISTON TALABALARI O'RTASIDA STRESS VA PROKRATINATSIYA O'RTASIDAGI BOG'LIQLIK	849
56	Xamzaqulov Eryigit Abdubasharovich. Sulaymanova Nigora Olimjon qizi. BOSHLANG'ICH SINFI O'QUVCHILARINING MANTIQUIY FIKRLASH QOBILIYATINI RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR VA MATEMATIK MASALALAR ASOSIDA RIVOJLANTIRISH	853
57	Misirova Nodira Tovbayevna, Xusanova Zebo Xusan qizi. BOSHLANG'ICH SINFI O'QUVCHILARIDA O'QISH MALAKASINI SHAKLLANTIRISH USULLARI	857
58	Jo'rayeva Zuxraxon Akbarali qizi. BOSHLANG'ICH SINFI ONA TILI TA'LIMIDA MUSTAQIL SO'Z TURKUMLARINI O'RGATISHDA RIVOJLANTIRUVCHI TA'LIM TEXNOLOGIYALARINING FUNKSIONAL IMKONIYATLARI	862
59	Abduvohidov Mirjalol O'ktamjon o'g'li. BOSHLANG'ICH SINFI O'QITUVCHILARINI STRESSGA CHIDAMLILIGINI OSHIRISH METODIKASI	865
60	Elmuratova Dilrabo Muxammatovna, Bayturayeva Manzura Ismatulla qizi. XALQARO TAJRIBALARDA O'QUVCHILARNI TADQIQOTGA YO'NALTIRISH METODLARI	868
61	Nosirova Dilfuza Saydullayevna. BO'LAJAK TARBIYA FANI O'QITUVCHILARINI KASBIY TAYYORLASHDA RAQAMLI TEXNOLOGIYALARDAN FOYDALANISH TEXNOLOGIYALAR.	873
62	Nosirova Dilfuza Saydullayevna. BO'LAJAK TARBIYA FANI O'QITUVCHILARINI KASBIY TAYYORLASHDA RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR VA INTERFAOL METODLARDAN FOYDALANISHNING O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI.	876
63	Ayakulov U.A. OLIY O'QUV YURTI TALABALARIDA KASBIY MOTIVATSIYANI RIVOJLANTIRISHNING PSIXOLOGIK XUSUSIYAT	882
64	Ayakulov U.A. TALABALARDA KASBIY MOTIVATSIYANING	884

**“UZLUKSIZ TA’LIM TIZIMIDA MALAKALI
MUTAXASSISLARNI TAYYORLASHNING MUAMMO VA
YECHIMLARI: 5 E MODEL MOHIYATI, XORIJIY
TAJRIBALAR” MAVZUSIDA RESPUBLIKA ILMIY-AMALIY
ANJUMAN MATERIALLARI**

2026-YIL 22-23-MAY

Bosishga ruxsat etildi. 04.06.2026 y.
Qog`oz bichimi 60x84 1/16.
Times New Roman garniturasida terildi.
Ofset uslubida oq qog`ozda chop etildi.
Nashriyot hisob tabog`i 54. 5, Adadi 100. Buyurtma № 71
Bahosi kelishuv asosida

“BROK CLASS SERVIS” MChJ bosmaxonasida chop etildi.
Manzil: Toshkent shahar Zargarlik ko'chasi, Segizbayeva 10a.